

27.11.2025

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

HE 131/2025 VP

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Lausuttavana oleva esitys koskee mm. alkoholilain selkeyttämistä siten, että suomalaisilla olisi yksiselitteinen oikeus ostaa alkoholia etämyynnistä ulkomaisilta toimijoilta. Samalla mahdollistettaisiin Alko Oy:lle sekä toimijoille, joilla on alkoholi-juomien vähittäismyyntilupa, alkoholi-juomien verkkokauppa sekä muut jakeluun ja noutoon perustuvat vähittäismyyntitavat, kuten alkoholi-juomien toimitus. Lausuntopyynnössä pyydettiin arviota erityisesti etämyynnin vaikutuksista verokertymään sekä siitä, miten verovalvonta etämyynnin osalta toteutuu.

Kaupan liitto pitää perusteltuna ja kannatettavana alkoholilain selkeyttämistä etämyynnin osalta siten, että suomalaisilla on yksiselitteinen oikeus ostaa alkoholia ulkomaisilta toimijoilta. Samoin kaupan liitto kannattaa alkoholi-juomien verkkokaupan sekä muiden jakeluun ja noutoon perustuvien vähittäismyyntitapojen mahdollistamista niille toimijoille, joilla on alkoholi-juomien vähittäismyyntilupa.

Kuten lausuttavana olevassa hallituksen esityksessä todetaan, tähän mennessä alkoholin etämyynnin suosio on perustunut Suomea huomattavasti halvempiin hintoihin. Kaupan liiton näkemyksen mukaan hintaero on merkittävältä osin johtunut siitä, että Suomen harkitusti epäselvänä pidetyn etämyynnin oikeustilan vuoksi ulkomaalaisten etämyyjien on ollut helppo jättää keräämättä ja tilittämättä alkoholin myyntiin liittyvät verot Suomeen. Verottomaan myyntiin on voinut kannustaa myös viranomaisen¹ vuoden 2020 kampanja tehdä tutkintapyynnön noin kymmenestä yrityksestä, jotka myivät alkoholia ulkomailta Suomeen. Nurinkurisesti tutkintapyynnöissä painottuivat ne yritykset, jotka suorittivat alkoholimyyntiin liittyvät verot Suomeen. Nämä toimet ovat osittain voineet ohjata etämyyjiä jättämään verot ilmoittamatta Suomen.

Ensimmäinen askel etämyynnin verovalvonnan kohentumisessa on ollut vuoden 2024 valmisteverolain muutos (HE 45/2024 vp), jolla ostaja vastuutettiin vastamaan valmisteverosta yhteisvastuullisesti etämyyjän kanssa tilanteissa, joissa myyjä on jättänyt ilmoittamatta Verohallinnolle alkoholituotteista ennen niiden lähettämistä Suomeen eikä ole antanut vakuutta valmisteverojen suorittamisesta.

¹ Esimerkiksi: <https://yle.fi/a/3-12400757>, tarkistettu 26.11.2025

Käytännössä ostaja on siis uudistuksen jälkeen ollut vastuussa alkoholiveron ja juomapakkausveron tilittamisesta Suomeen, jos myyjä ei ole hoitanut velvoitteitaan.

Kaupan liitto pitää mahdollisena, että jo tieto ostajan mahdollisesta verovastuusta on voinut vähentää alkoholin verkkokauppaa jossain määrin siirtäen myyntiä joko kotimaan hankintakanaviin tai verottomaan matkustajatuontiin. On kuitenkin selvää, että valmisteverolain muutos on vahvistanut verovalvonnan lähtökohtia, sillä veroista vastuussa olevaa tahoa ei ole enää muutoksen voimaantulon jälkeen tarvinnut etsiä ulkomailta.

On myös perusteltua olettaa, että esityksen mukainen selkeytys etämyyntiin tulee lisäämään niiden ulkomailta toimivien alkoholimyyjien määrää, jotka sisällyttävät alkoholimyyntiin liittyvät verot myymiinsä tuotteisiin, hoitavat myyntiin liittyvät ilmoitus- ja raportointivelvoitteensa sekä tilittävät verot oikeansuuruisena Suomeen. Oikeintoimivien alkoholimyyjien lisääntyminen ohjaa kuluttajia hankkimaan tuotteet näistä verkkokaupoista, sillä tällöin kuluttajan riski mahdollisesta verovastuusta ei realisoidu. Tämä voi myös tehostaa alkoholimyyntiin liittyvää valvontaa, sillä valvontaviranomaisten on helpompi kohdistaa valvontaa vain niihin ulkomaisiin alkoholia myyviin verkkokauppoihin, jotka eivät veroja ja velvoitteitaan hoida.

Lopuksi Kaupan liitto korostaa sen tärkeyttä, että kaikki Suomessa ja Suomeen alkoholia myyvät tahot hoitavat verovelvoitteensa yhtäläisesti. Vain näin toimien voidaan varmistaa tasapuoliset kilpailuolosuhteet. Vuoden 2024 valmisteverolainmuutos, sekä lausuttavana oleva etämyynnin oikeustilan selkeyttäminen varmistavat ensinnäkin sen, että etämyynti Suomeen on sallittua ja toisekseen sen, että myyntiin liittyvät verot on suoritettava Suomeen – ensisijaisesti etämyyjän toimesta, mutta viime kädessä vastuu on ostajalla. Etämyynnin verovalvonnan taso kuitenkin lopulta riippuu siitä miten viranomaiset kohdistavat valvontaresurssejaan. Kaupan liitto huomauttaa, että etämyynnin verovalvontaa on mahdollista tehostaa myös erityisellä viranomaisten yhteistyönä suoritettavalla tehovalvonnalla. Verohallinto ja Tulli saivat vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa 2,8 miljoonan euron lisärahoituksen alkoholijuomien verkkokaupan valvontaan, jonka turvin valvontaa tehostettiin määräaikaaisesti marraskuun 2022 alusta vuoden 2023 loppuun. Tehovalvonnan myötä sellaiset alkoholijuomien tilaukset, joista ei ilmoitettu Verohallinnolle, vähenivät viranomaisten arvion mukaan valvontajakson aikana merkittävästi, noin 60 prosenttia. Vastaava määräaikainen valvonnan tehostus lakimuutoksen yhteydessä olisi perusteltu väline kitkemään veroa kiertäviä etämyyjiä ja samalla ohjaamaan suomalaisia kuluttajia oikein toimivien myyjien pariin.

KAUPAN LIITTO

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija